



Можливо, суспільство так би й не дізналося про палку підтримку чергових мовних ініціатив народного депутата України, голови Ради Всеукраїнської громадської організації «Правозахисний громадський рух «Російськомовна Україна» Вадима Колесніченка з боку керівництва деяких вищих навчальних закладів України, якби не сам регіонал. Він час від часу «кукурікає» в своєму блозі на сайті інтернет-видання «Українська правда» про чергові перемоги.

А все почалося з його реляції про те, що Національний педагогічний університет України імені Михайла Драгоманова підтримав його спільний зі ще одним «народним обранцем» від Партії регіонів Сергієм Ківаловим законопроект «Про засади державної мовної політики».

«Про це свідчить, – стверджував Вадим Колесніченко, – експертний висновок від 07.10.2011 за підписом доктора філософських наук, професора, академіка НАПН України, ректора НПУ імені М. П. Драгоманова В. П. Андрущенка, доктора філологічних наук, професора Л. І. Мацька, вченого секретаря О. Г. Ярошенка». Між іншим, народний депутат, як видно з цієї цитати, обернув Любов Мацько в чоловіка Л. І. Мацька.

Як це було: Національний педуніверситет України імені Михайла Драгоманова

Ініціативна група студентів і викладачів засумнівалася в існуванні такого висновку і звернулася, спочатку усно, до поважних науковців за поясненнями. Не одержавши чіткої відповіді, ініціатори провели своє розслідування й оприлюднили колективне звернення на сайті «Майдан».

Як впливає з нього, «Любов Іванівна Мацько повідомила, що вона лише вчитувала текст висновку на предмет помилок після надходження відповідного розпорядження від секретаря проректора з економіки й організації навчально-виховної роботи Падалки Олега Семеновича і ніколи не читала сам законопроект, а сама експертна оцінка провадилася без участі викладачів Інституту української філології. Також вона повідомила, що текст висновку був складений з численними порушеннями правил вживання української мови».

Висловлюючи категоричний протест проти такого кроку з боку керівництва вишу, автори звернення запідозрили, що підпис ректора Віктора Андрущенка під згаданим висновком було підроблено – з огляду на те, що він на момент підписання перебував у відпустці. Крім того, вони висунули кілька вимог: терміново відкликати підпис ректора з-під цього документа; в разі підробки його підпису під висновком провести службове

розслідування і покарати винних у цьому; провести справжню прозору експертну оцінку законопроекту «Про засади державної мовної політики» за участі провідних викладачів Інституту української філології й Інституту політології та права, а також влаштувати широке обговорення даного питання.

На прохання ініціаторів 9 листопада цього року Координаційна рада з питань захисту української мови надіслала лист до ректора Віктора Андрущенка, в якому нагадала, що, на думку експертів Коордради, «прихованою метою законопроекту Ківалова-Колесніченка є легітимізація русифікації України, яка здійснюється нинішньою владою на вимогу Росії». Підтримка такого законопроекту дисонує з присвоєнням звання почесного професора видатній поетесі Ліні Костенко, яка напередодні відвідала стіни рідної альма-матер і зустрічалася з викладачами та студентами, бо для будь-якого вишу це велика честь і велика відповідальність. Саме тоді Ліна Василівна сказала: «...були люди, які боролися за цю саму українську мову. І що ж тепер: прийшли ті, хто хочуть знищити те, заради чого вони боролися і віддавали життя? Навіщо нам замінювати українську мову російським матом?».

«Підтримка» інших навчальних закладів

Подібну «підтримку» скандальному законопроекту Вадим Колесніченко «намалював» й іншим вишам – Одеському національному університетові імені Іллі Мечникова, Тернопільському національному педагогічному університетові імені Володимира Гнатюка і Київському національному лінгвістичному університетові. Зокрема, він протрубив, що доктор педагогічних наук, професор, академік міжнародної академії педагогічних і соціальних наук, завідувачка кафедри Тернопільського національного педагогічного університету Л. В. Вознюк в експертному висновку назвала законопроект «своєчасним» й «авторитетним». Перераховуючи всі титули Людмили Вознюк, головний «рускоязичнік» України «забув» зазначити номер цього самого висновку. Мабуть, даремно. Та й не існує «міжнародної академії педагогічних і соціальних наук». Є громадська російська академія педагогічних і соціальних наук.

У «звіті» народного депутата про Київський національний лінгвістичний університет є і номер висновку експертної комісії «за підписами провідних науковців та ректора університету», але без називання жодного прізвища, і наукоподібні формулювання про те, що законопроект «є актуальним та релевантним щодо сучасних суспільно-політичних реалій України, ... проголошує напрямки мовної політики держави і забезпечує її коректну реалізацію», стимулює полілінгвізм особи, проголошує мовленнєву свободу в науці, культурі, «покликаний захистити мовні права як корінного населення, так і інших народів, сприяючи їхньому безпосередньому збереженню та розвитку». Особливо пікантно звучить речення про «забезпечення мовно-культурних прав особи, що домінують над інтересами держави».

У цьому, мабуть, квінтесенція такої активної законотворчості Вадима Колесніченка. Чи справді так думають науковці-викладачі?

Зворотна сторона «підтримки»

Що вони думають, дізнатися не вдалося. Ректор Київського національного лінгвістичного університету Роман Васько щосили уникає навіть телефонного контакту.

З ректором Національного педагогічного університету імені Миколи Драгоманова Віктором Андрущенко трохи складніше. Він теж не поривався прокоментувати ситуацію, як і перший проректор Володимир Бех, який трубку взяв, та сказав, що про це нічого не знає. За моїми даними, він добре поінформований, але експертного висновку не підписував. Складається враження, що Віктор Андрущенко думає, як виплутатися з некомфортної ситуації і що написати у відповіді Коордраді з питань захисту української мови.

Найцікавіша історія – з Тернопільським національним педагогічним університетом імені Володимира Гнатюка. Мені вдалося зв'язатися із завідувачкою кафедри російської мови та літератури Людмилою Вознюк. Ось що вона сказала: «Я написала свій власний висновок як науковець. А щодо добавок Колесніченка з тим Ківаловим, то я за це не відповідаю. – А яким чином цей законопроект потрапив до Колесніченка? – А Вам треба знати? – Звичайно. Я писатиму про це матеріал. – Ну, то пишіть, не чіпайте мене».

Тарас Марусик – голова Координаційної ради з питань захисту української мови при Київській міській організації товариства «Меморіал» імені Василя Стуса

[Радіо Свобода](#)